

СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ФУНКЦІЙ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ

Лисьонкова Н.М.,

канд. економ. наук, доцент

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

Конорєв Д.Ю.,

магістр,

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

У ході фінансової діяльності підприємств в умовах ринкових відносин виникає необхідність аналізу джерел формування коштів. Це досягається через систему контролінгу, яка дає можливість оцінити, як раціонально використовуються власні та залучені кошти, проаналізувати матеріальне становище підприємства.

Карпенко Г.В. [1] і Марцин В.С. [2] у своїх роботах розглядають контролінг, як “функціонально відосблений напрямок економічної роботи на підприємстві, пов’язаний з реалізацією фінансово-економічної коментуючої функції у менеджменті для прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень”. Його основна мета постає в орієнтації управлінського процесу на досягнення цілей діяльності підприємства. У межах системи контролінгу розв’язуються також задачі управління фінансами і фінансовим станом підприємства.

Лазоренко В. В. визначає фінансовий контролінг «як підсистему контролінгу, що здійснює орієнтоване на результат управління фінансами підприємства за допомогою використання методів і інструментів фінансового менеджменту, забезпечення безперервного потоку внутрішньої і зовнішньої інформації для ухвалення управлінських рішень»[3].

Таким чином, фінансовий контролінг – це система, яка забезпечує зосередження контрольних дій на основних напрямках фінансової діяльності, виявлення фактичних відхилень результатів від запланованих, прийняття управлінських рішень, що нормалізують роботу підприємства.

Саме контролінг надає необхідні інформаційні дані для управління підприємством. Незалежно від методу управління, обраного будь-якою компанією, будуть використовуватися такі елементи контролю, як планування, постановка цілей, контроль за виконанням і навіть прийняття рішень. Основні функції фінансового контролінгу:

- 1) вимірювання граничного відхилення між фактичними результатами фінансової діяльності та запланованими результатами;
- 2) контроль за виконанням фінансових завдань, встановлених плановою специфікацією та системою показників;
- 3) прийняття управлінських рішень щодо вдосконалення фінансової діяльності для досягнення конкретних цілей;

4) коригування окремих показників і цілей фінансового розвитку відповідно до потреб змін на фінансовому ринку та зовнішнього фінансового середовища;

5) контроль за величиною відхилення від прогнозу може призвести до погіршення фінансового стану та значного зниження темпів розвитку.

Таким чином, фінансовий контролінг не тільки контролює фінанси всередині компанії, але також координує зв'язок між створенням інформаційної бази даних, фінансовим плануванням, фінансовим аналізом і внутрішнім фінансовим контролем.

Система проведення фінансового контролінгу передбачає наступні етапи:

1. Вибір об'єкту контролінгу, а саме процесу реалізації управлінських рішень по основних напрямках діяльності підприємства.

2. Визначення сфери та видів контролінгу в розрізі стратегічного, поточного і оперативного контролінгу, що пов'язано з тим що кожному виду контролінгу відповідає певна сфера.

3. Побудова системи пріоритетів, що пов'язано з тим що показники, які використовуються сфері фінансового контролінгу мають чітке ранжування. Спочатку йдуть найважливіші показники певного виду контролінгу, після чого формується система пріоритетів наступного рівня.

Такий підхід до аналізу фінансового становища підприємства передбачає пошук причин можливого відхилення реальних величин від запланованих.

Зазвичай систему контролінгу впроваджують за такими напрямками: закупівля, продукція, обладнання; персонал; звітність та система інформаційного забезпечення.

Але є і обмеження щодо доцільності впровадження систему контролінгу на підприємстві, у випадку якщо:

– керівництво підприємства ігнорує рекомендації спеціалістів з фінансового контролінгу не роблячи відповідні висновки зі звітів;

– керівництво дотримується авторитарного стилю керування, вважаючи що може самостійно подолати всі проблеми без сторонньої допомоги;

– менеджери середньої ланки сприймають систему фінансового контролінгу з побоюванням та зневагою.

Таким чином можна констатувати, що впровадження системи фінансового контролінгу на підприємстві призведе до позитивного результату лише за умови врахування всіх вищезгаданих помилок.

Список літератури

1 Карпенко Г.В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. *Економіка держави*. К. 2011. №1. С.61-62.

2 Марцин В.С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка, фінанси, право*. К., 2018. №7. С.26-29.

3 Лазоренко В. В. Методи оцінки банкрутства, в аналізі фінансової стійкості підприємств сфери послуг. *Приазовський економічний вісник*. 2018. –№ 1 (06). С. 62-65.